

Dokumentation Kreativ landsbygd

Seminarie 8, pass 1 och 3

Det nya landsbygdsprogrammet

Workshopseminarium där du får göra en önskelista. Vilka stöd vill du ha med i landsbygdsprogrammet 2014-2020 – och varför?

Vilka tips vill du skicka med?

Seminarier genomfördes som en workshop där deltagarna fick sätta sina förslag som löv på ett träd som symboliserade det nya landsbygdsprogrammet efter 2013. Workshopen genomfördes två gånger.

De synpunkter som kom fram under sparas inför arbetet med det tekniska underlaget och kommande landsbygdsprogram. I denna dokumentation är de lappar som sattes upp på ”träden” grupperade efter innehåll och sammanfattade i kort text. Alla lappar är dokumenterade och sparade och inga förslag kommer att försvinna även om inte alla hittar sina exakta förslag i denna sammanfattning.

Sammanfattningen speglar deltagarnas inspel till diskussionen och är inte analyserad av Jordbruksverket.

Färre insatser

Deltagarna i workshopen tyckte det var viktigt med färre insatser i kommande landsbygdsprogram. Man önskade få breda stöd med många olika inriktningar och valbara åtgärder. Effekten anses av någon bli bättre med få teman och det önskas mindre spretighet. Konkreta förslag på att slå ihop micro, diversifiering och turism samt kompensationsbidrag och vallstöd. Ytterligare förslag är att ha ett företagsstöd och ett projektstöd och besluta utifrån en tydlig målbild.

Mätbara tydliga mål

Målen är viktiga för att få effektivitet i landsbygdsprogrammet. Målen måste vara få, mätbara och tydliga. De EU-gemensamma ramarna som styr regelverken måste vara tydliga och möjliga att utvärdera. Här finns även synpunkter på att administrativa mål och mål för genomförande inte får stå emot varandra. Regler ska vara kopplade till målen och överbyråkratisering ska undvikas. Fler övergripande principer är kostnadseffektivitet, hållbarhet och jämställdhet. Bland förslagen nämns tydliga mål för kulturmiljöer.

Helhetstanke ska präglade arbete med mål. Det finns både synpunkter om att samma mål inte kan gälla inom leader som för lantbrukare och om att målen ska formas underifrån snarare än från myndigheterna.

Attityder

En grupp lappar har samlats under rubriken attityder. Här finns synpunkter på att inte kalla det ”stöd”, stärka självbilden, nyttja företagares drivkraft och värdesätta mångfald och jämställdhet. Här finns även flera lappar som berör tydlighet i målgrupperna med landsbygdsprogrammet. Stad och/eller land och bredden i företagandet utöver den traditionella skogs och jordbrukssektorn. Någon önskar dessutom att landsbygdsprogrammet ska vara mer än pengar. Det ska innebära ett förhållningsätt bland handläggare och beslutsfattare.

Ta tillvara på erfarenhet och kunskap

Många deltagare poängterar att det är viktigt att ta tillvara bra lösningar från föregående programperiod. Det får inte bli ett självändamål med nya grepp på områden där det fungerar bra i nuvarande program. Någon tyckte också vi skulle utvärdera och göra om istället för att bygga på tokigheter Deltagarna efterfrågar erfarenhetsinsamling och utvärdering.

Bättre tekniskt stöd

Många lappar handlar om det tekniska stödet. LB-systemet får mycket kritik. Många efterfrågar mer elektroniska ansökningar och mer automatisk handläggning. Man efterfrågar även systemstöd för bättre statistik och utvärderingsunderlag. Det poängteras att regelverket måste utformas på ett sätt som möjliggör ett effektivt handläggningssystem. Utvärderingsmöjligheter byggs in i systemet

Helhet och samarbete mellan myndigheter

Det efterfrågas i önskelistan ett helhetsgrepp över de behov och resurser som finns i Sverige. Under denna rubrik samlas åsikter om helhetsgrepp på landsbygdens utveckling utan uppdelning i jordbruk och landsbygdsutveckling och korsbefruktning mellan dessa områden. Det finns även en diskussion om perspektivet på landsbygdsprogrammet där den regionala förankringen både anses vara viktig med ett underifrånperspektiv samt önskemål om tydligare samordning.

Många deltagare efterfrågar bättre samarbete mellan myndigheter på både regional och central nivå. Kommuner, regioner, länsstyrelser, jordbruksverk och tillväxtverk nämns som aktörer. Flera lappar undrar vilka samarbetsforum och nätverk som redan finns.

Förenklat regelverk för handläggning och uppföljning

Den rubrik som samlade absolut flest lappar efter workshopen är den om förenklat regelverk och handläggning. Här finns exempel på konkreta regelförändringar i enskilda stöd och blanketter som exempelvis sätt att hantera att stödsökaren använder fel blankett.

En stor mängd lappar handlar om handläggning och kontroll av lb-stöden. Handläggningen anses vara för djupgående och liknas i något fall med en polisutredning. Det finns flera som anser att kravet på att allt i en ansökan och redovisning ska vara absolut korrekt är för hårt. Man anser även att kravet på noggrannhet ska vara mindre för mindre belopp. Många förordar att arbeta med standardkostnader, enklare redovisningar och mindre kontroll. Offentlig medfinansiering nämns som ett stort problem och hinder.

En grupp åsikter behandlar handläggningen av leader. Här finns både åsikten att handläggningen ska flytta till länsstyrelserna och det motsatta genom att länsstyrelsens roll och inflytande bör minska. Många av lapparna tycker att leader ska vara ett eget spår där kontroll och handläggning ska ha ett eget regelverk och vara mycket enklare än det är idag.

Ett annat område som nämns är handläggningen av utvald miljö. Liksom leader är utvald miljö populärt bland dem som skrivit lapparna i kategorin, men handläggningen och regelverket är begränsande för måluppfyllelsen.

En grupp åsikter handlar om handläggarens roll. Man önskar mer befogenheter för länsstyrelsen. Att handläggaren ska ha möjlighet att jobba med företagaren hellre än att bara ägna sig åt granskning. Handläggaren skulle då få större handlingsutrymme utifrån sin kompetens och sitt omdöme. Fokus skulle vara på resultat och måluppfyllelse snarare än administration. Man önskar att praktiker med erfarenhet ska tas med i arbetet med utformning av regler och stöd.

Konkreta förslag

Nedanstående är en lista på konkreta förslag som kom in på workshoparna. Många förslag liknade varandra och är då hopslagna. Ingen inbördes ordning.

- Stöd för lantbrukare att vara med på kreativ landsbygd
- Studiecirkel

- Mer pengar i kulturmiljöstödet
- Gårdsplaner inkl kulturtänket- helhet: natur, kultur, turism
- Utvald miljö – Bra för att vårda och utveckla landskapsbilden natur och kulturmiljöer, helhetssyn (bra om det kan kombineras med turism)
- För att öka produktion av skogsråvara och energiskog skall stöd kunna ges till hägn av förädlat plantmaterial och utländska träslag
- Flytta ett antal stöd från utvald miljö till nationell nivå, ex mosaikbete
- Om modell med ”grönare gårdsstöd” fundera på att plocka bort några Miljöersättningar istället (misk, lack, vall, Ifak)
- Enklare och tydligare betesmarksdefinition
- Se över fäbodstöd
- Utöka de nationella stöden med en övrigt-kategori för att uppmuntra nya grödor t.ex. Kummin åkerbär
- För nmbete behövs en ”utmarksklass” för hantering av stora (mer än 30 ha) områden med stor variation
- Höj ersättningar för slåtteräng med lie – ersättning är på hobbynivå, kostar 20-50 000/ha
- Sy ihop alla miljöstöd till ett med tillägg, typ trappa
- Stöd till omställning till eko odlare
- Bevarande av svenska raser och växter
- Höj ersättningen till dem som anlägger våtmarker som kvävefällor
- Bioenergi – andra politiska styrmedel
- Stöd till externa tjänster för alla stödformer (målgrupper)
- Företagsstöd finnas kvar
- Processtöd till företag/företagsgrupper
- Stöd till nätverkande och samarbete
- Bredband, vatten, avlopp och övrig infrastrukturutbyggnad
- Stöd till utveckling av förädling produkter

- För investeringsstöd till djurstallar: krav på kompetensutveckling kring byggprocessen, bör kopplas till investeringsstödet
- Krav på produktion av mjölk och kött
- Ökad hjälp för yngre som vill driva lantbruksföretag. Differentiera
- Öka kunskap om marknader (t.ex. Energi kontra livsmedel)
- Utveckla stöd i mindre gynnade områden, Tex. skärgård, fjällnära jordbruk
- Upphandling av närproducerade livsmedel
- Gemensam förvaltning av enskilda vägar
- Skapa bra fastigheter för boende verksamheter (öka möjligheter för boende verksamheter)
- Markarrondering, markanvändning, lämplig fastighetsindelning.
- Ge möjlighet för leader att ge företagsstöd
- Lättare för enskilda företag som vill driva projekt
- Energi – förnyelsebar energi, stöd till vindkraft, bioenergi, Tex. hjälp med projektering
- Mikrostöd- enkla små pengar
- Enkel konsultcheck för små stöd
- Innovation – riskkapital för att pröva nya produkter/tjänster
- Få igång innovation på ett bättre/effektivare sätt än samarbetsåtgärden
- Forskning om bioenergi
- Arbeta för ökad säkerhet på landsbygden
- Stöd till externa tjänster i axel 1
- Landskapsperspektiv- Några få utvalda områden som drivs som stora projekt och där en helhetssyn tas till miljö, både natur och livsmiljö
- Inom det nya lbp bör det finnas möjlighet för ex kommunen att söka stöd för ex EU-samordnare/landsbygdsutvecklare. För att stödja inspirera och utveckla landsbygden att ta tillvara de goda idéerna och kompetensverksamhet.
- Folkbildning stad- land, land-stad
- Hur gör av kultur lönsamt

- Hållbart! Leva och bo och verka på landsbygden (sysselsättning, boende, verksamhet)
- Matlandet – gynna mer ekologisk odling
- Stöd till tankesmedja, bosättningsfastigheter, nya bygdeföretagskoncept. Inte bara HB, AB, KB, EK utan också BB (bygdebolag)
- Stöd till bidragskonsulter
- Ta bort infrastruktur och samarbetsåtgärderna alternativt omarbete rejält. Pengarna i åtgärderna går inte åt.
- LB som skogsstyrelsen har: För att öka mångfald i skogen så måste man ge hägnstöd till triviallöv också.
- Klimat – högre ersättningar till energiinvestering och effektivisering
- Kompetensutveckling ska fortsätta, gå hand i hand med investeringsstöd
- Kompetensutveckling- målgruppen måste vidgas så vi kan vända oss till unga i miljonprogramsområden m.fl.

Döda löv

Här är en lista över de löv som man önskade skulle förmultna och dö.

- Slopa Miljöskyddsåtgärder – för litet söktryck
- Reglerbar dränering
- Stöd till eko producenter
- Utvald miljö
- Axlar
- Lokala genomförandestrategin – lokala takbelopp
- LB- Dö! Titta på strukturfondssystemen för enklare, snabbare handläggning i IT
- Kontroll av betalningsbevis
- Skrota kulturmiljö stödet
- Skrota investeringsstödet
- Offentlig medfinansiering – regionala skillnader
- Slopa handläggningskontrollerna
- Trädreglerna